

Fakta om turordningsreglerna och ungdomsarbetslösheten

MALIN SAHLÉN OCH JOHAN KREICBERGS

OKTOBER 2009

SVENSKT NÄRINGSLIV
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

Turordningsreglerna och ungdomsarbetslösheten

Arbetslösheten bland ungdomar under 25 år uppgick till nära 30 procent i juni i år. Det är en betydligt högre nivå än i andra länder. EU-genomsnittet uppgick endast till knappt 20 procent under samma månad. Ungdomarnas utsatthet på den svenska arbetsmarknaden visas inte minst av utvecklingen sedan inledningen av den globala finanskrisen. Ungdomarnas totala arbetstid har minskat med närmare 10 procent under det senaste året, medan motsvarande nedgång för övriga åldersgrupper stannat vid cirka 4 procent.¹

En av de viktigaste förklaringarna till den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden för ungdomar torde vara de så kallade turordningsreglerna. Dessa innebär att de personer som arbetat kortast tid på arbetsplatsen får lämna sina jobb först vid personalneddragningar. Med ett annat regelverk skulle med största sannolikhet ungdomsarbetslösheten vara betydligt lägre. Det finns också ett starkt motstånd mot de gällande turordningsreglerna bland svenska ungdomar. Endast var femte svensk mellan 15 och 24 år anser att anställningstiden ska vara avgörande vid uppsägningar medan nästan 70 procent anser att arbetsgivaren ska få avgöra vem som är mest lämpad för jobbet.²

Trots den debatt som varit om regelverket har inte regeringen velat förändra lagstiftningen och flertalet fackföreningar har samtidigt hävdat att ungdomsarbetslösheten inte påverkas alls av turordningsreglerna. Det är framförallt sex olika argument som används för att avfärda att regelverket har negativa effekter.

1. Ungdomsarbetslösheten överdrivs i statistiken.³
2. Problemet ligger inte i turordningsreglerna för de gäller bara vid uppsägningar av tillsvidareanställd personal. Ungdomarnas problem ligger istället i att de har tillfälliga anställningar.⁴
3. Ungdomarna skulle förlora sina jobb även utan turordningsreglerna eftersom de inte har tillräcklig kompetens.
4. Undantaget i turordningsreglerna för de minsta företagen har inte hjälpt ungdomarna.⁵
5. Att reglerna är flexibla eftersom det går att komma överens mellan arbetsgivare och fackföreningar om avsteg från turordningen.⁶
6. Att Danmarks flexicurity inte har hjälpt ungdomarna.⁷
7. Utan turordningsregler skapas otrygghet på arbetsmarknaden.⁸

I den här rapporten granskas dessa argument närmare. Frågan vi ställer oss är om turordningsreglerna verkligen inte har påverkat den exceptionellt höga ungdomsarbetslösheten i Sverige.

¹ Kreicbergs och Sahlén, *Generationskampen om jobben*, Svenskt Näringsliv, 2009.

² Ibid.

³ Angeles Bermudez-Svankvist, DN debatt 8 oktober.

⁴ Detta framfördes bland annat av LO:s avtalssekreterare Per Bard på SVD:s Brännpunkt 29/7 2009.

⁵ *Arbetsmarknadspolitik i kristid*, LO 2009.

⁶ Sven Otto Littorin i Dagens Industri, 29/8 2009.

⁷ Socialdemokraterna i Almedalen, 2009.

⁸ LO, våren 2009, <http://www.lo.se/home/lo/home.nsf/unidview/44E7C7F3D75B83BDC12575B600400E2E>.

Innehåll

Är det bara visstidsanställningar som har försvunnit?	3
Skulle ungdomarna förlora sina jobb i lika hög utsträckning även utan turordningsregler?	5
Går det att göra avsteg från turordningsreglerna?	7
Har den danska flexibiliteten hjälpt ungdomarna?	9
Har undantaget gjort skillnad för unga som arbetar i de minsta företagen?	11
Skapar turordningsreglerna trygghet på arbetsmarknaden?	13
Överdrivs ungdomsarbetslösheten i statistiken?	15
Källförteckning	17

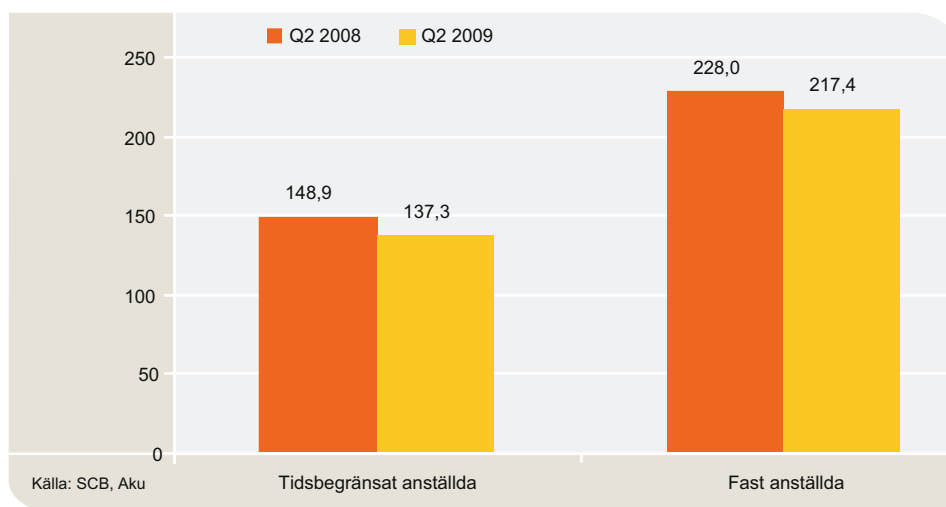
Är det bara visstidsanställningar som har försvunnit?

I takt med att ungdomsarbetslösheten ökat under det senaste året har allt fler pekat på problemen med turordningsreglerna på arbetsmarknaden. Det är i teorin självklart att ungdomar missgynnas av en regel som säger att den som har arbetat kortast tid på arbetsplatsen måste lämna sitt jobb först vid neddragningar. Den svenska fackföreningsrörelsen har varit kritisk till denna analys och menat att det ändå är mest tillfälliga jobb som försvunnit under krisen. Eftersom turordningsregler endast gäller tillsvidare (fast) anställda menar fackföreningarna att regelverket inte kan ha någon reell effekt på ungdomarnas arbetslöshet.

Men att avfärda regelverkets betydelse håller inte vid en närmare granskning. För det första bör det påpekas att den främsta orsaken till att så pass många ungdomar har tillfälliga anställningar är att de svenska uppsägningsreglerna är så strikta. De flesta arbetsgivare vågar inte tillsvidareanställa någon som inte har lång arbetslivserfarenhet och visat sig kompetent hos en annan arbetsgivare tidigare. Detta drabbar främst ungdomar.

Dessutom är det inte så att det bara är tillfälliga anställningar som försvunnit för ungdomarna. Mellan andra kvartalet 2008 och andra kvartalet 2009 minskade sysselsättningen för ungdomar med 22 000 personer. Hälften av dessa jobb var tillfälliga och hälften var fasta.

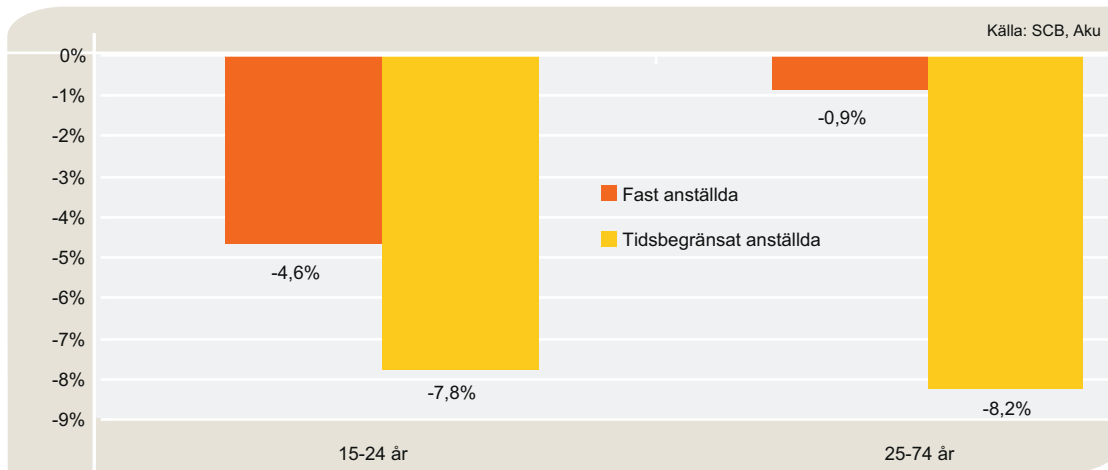
Diagram 1. Sysselsättningsförändring för ungdomar mellan 15 och 24 år, tusental

Vidare är det just nedgången bland de fast anställda som skiljer ungdomarna från övriga åldersgrupper. Tidsbegränsade anställningar har procentuellt sett minskat ungefär lika mycket i alla åldersgrupper. Däremot har minskningen bland tillsvidare anställda varit fem gånger större bland ungdomarna.

Sammantaget finns det alltså inget stöd för att ökningen av ungdomsarbetslösheten endast beror på att en stor del av dem har tillfälliga anställningar. Hälften av de förlorade ungdomsjobben var tillsvidareanställningar och det är nedgången bland dessa som skiljer ut ungdomar från övriga anställda.

Diagram 2. Procentuell utveckling av antalet anställda i olika åldrar efter anställningsform (q2 2008–q2 2009)

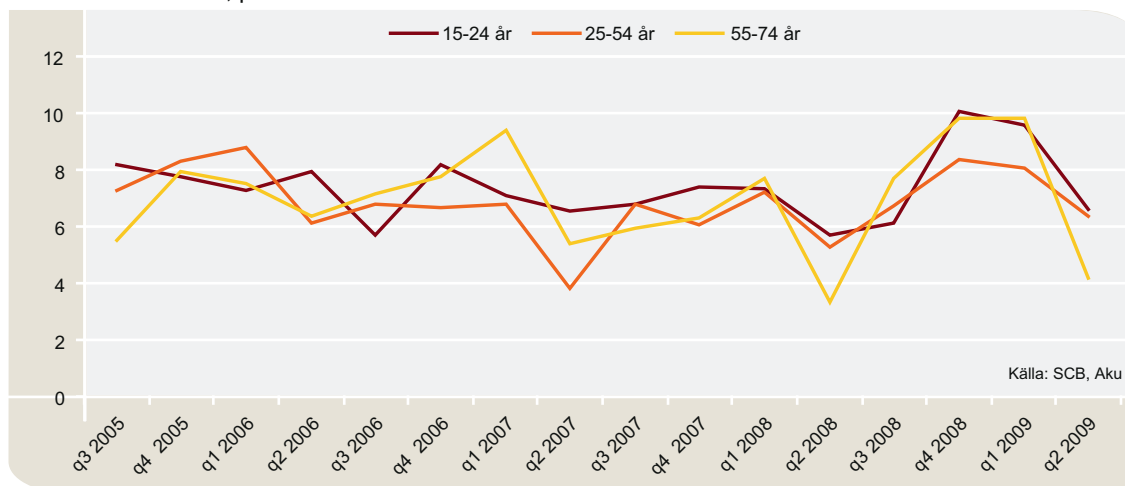
Skulle ungdomarna förlora sina jobb i lika hög utsträckning även utan turordningsregler?

Ett annat argument som brukar föras fram är att det är fullständigt naturligt att ungdomarna får gå först vid uppsägningar eftersom de har minst erfarenhet och därmed är minst värdefulla för arbetsgivaren. Enligt detta resonemang skulle därför turordningsreglerna inte spela någon roll för ungdomarnas höga arbetslöshet. Men samtidigt har yngre medarbetare ofta lägre löner än de äldre. Det innebär att yngre medarbetare som visat sig kompetenta kan vara minst lika värdefulla som äldre. Ett sätt att studera om ungdomarna missgynnas av lagstiftningen eller inte är att jämföra utvecklingen i anställningar som omfattas av turordningsreglerna med andra anställningar.

De data som presenterades i Diagram 2 indikerar att ungdomarna inte har förlorat sina tidsbegränsade anställningar i högre utsträckning än de äldre. Däremot finns det stora skillnader i utvecklingen av tillsvidareanställningarna (som omfattas av turordningsreglerna). Men detta räcker inte för att dra slutsatsen att ungdomarna skulle klara sig betydligt bättre utan sist-in-först-ut-principen. Skillnaderna skulle kunna bero på att äldre som lämnar sina tidsbegränsade anställningar gör det för att de får fasta jobb medan de yngre går ut i arbetslöshet när de visstidsanställningarna upphört. Om så vore fallet skulle det ändå vara de tidsbegränsade anställningarna som utgör det största problemet.

Vi har därför specialstuderat flödesstatistiken i SCB:s arbetsmarknadsstatistik. Där kan vi se i vilken utsträckning anställda som lämnar sina jobb går ut i arbetslöshet. I diagram 3 redovisas hur stor andel av de visstidsanställda i ett kvartal som blivit arbetslösa i nästa.

Diagram 3. Andel av de visstidsanställda föregående kvartal som blivit öppet arbetslösa under innevarande kvartal, procent

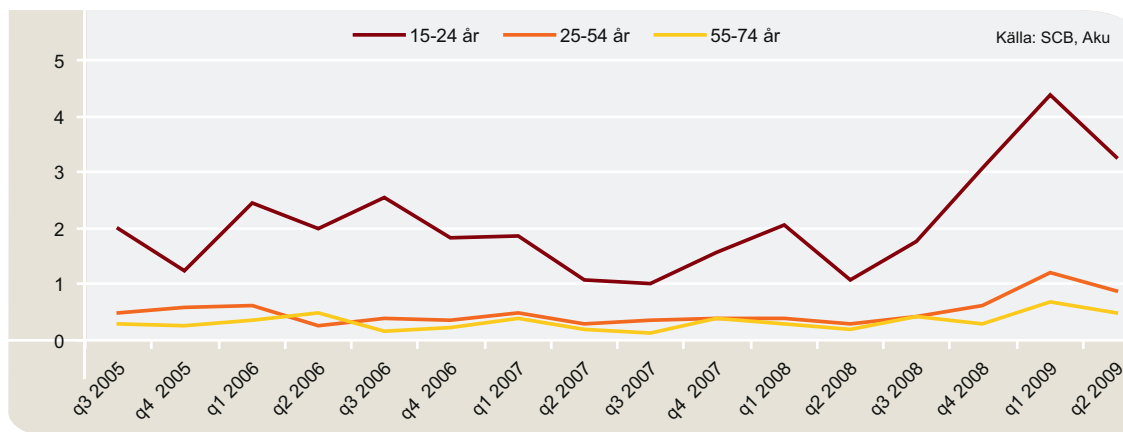

Det finns inget tydligt mönster i vilka åldergrupper som främst går ut i arbetslöshet efter en visstidsanställning. Under vissa perioder är det de yngsta men under andra kvartal är det främst äldre personal som tvingats ut i arbetslöshet. När företagen drar ned på de tidsbegränsade anställningarna är det alltså ingen självklarhet att ungdomarna förlorar sina jobb i första hand.

Däremot finns det stora skillnader i de fasta anställningarna. Andelen ungdomar som förlorar sina tillsvidareanställningar och går ut i arbetslöshet från ett kvartal till ett annat har legat runt två procent under de senaste åren. Under krisen har denna andel ökat till fyra procent. För de äldre åldersgrupperna har dessa andelar legat kring en halv procent och nu ökat till en procent.

Det är tryggheten i de fasta anställningarna som skiljer de äldre från de yngre. Slutsatsen är därför att det är turordningsreglerna som gör att ungdomarna drabbas hårdast vid personalneddragningar.

Diagram 4. Andel av tillsvidareanställda föregående kvartal som blivit öppet arbetslösa under innevarande kvartal, procent

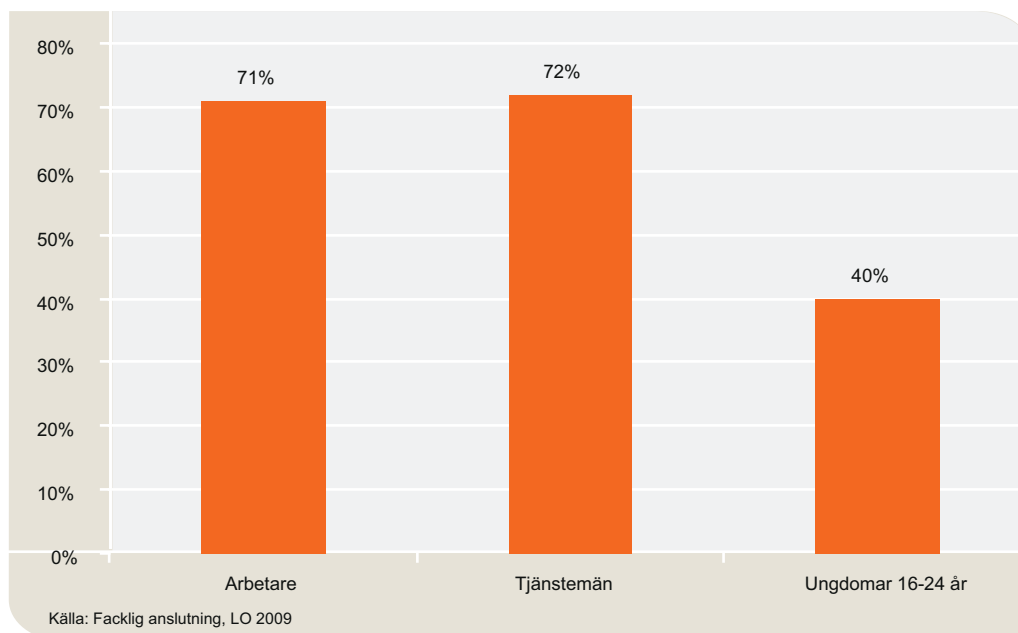

Går det att göra avsteg från turordningsreglerna?

Ett vanligt argument som används mot ett avskaffande av turordningsreglerna är att de ändå är dispositiva. Eftersom arbetsgivaren och den lokala fackföreningen kan komma överens om att göra avsteg från turordningen menar exempelvis arbetsmarknadsministern att regelverket redan är tillräckligt flexibelt. Därmed finns, åtminstone i teorin, möjligheten för ungdomar att behålla sina jobb trots att de har kortast anställningstid.

I praktiken förefaller inte detta rädda ungdomarnas anställningar. Som vi redovisat tidigare förlorar de yngre sina fasta jobb i betydligt högre utsträckning än de äldre. Det finns flera orsaker till det. För det första är det inte helt enkelt för fackliga företrädare att ingå avtal där medarbetare med långa anställningstider tvingas lämna sina jobb medan yngre anställda får stanna. I många fall går detta också helt emot fackets egna intressen. Den fackliga anslutningsgraden är nämligen betydligt lägre bland ungdomar än bland äldre.

Diagram 5. Facklig anslutningsgrad första kvartalet 2009

Detta innebär att om det ska göras avsteg från turordningen där en yngre medarbetare får behålla jobbet på bekostnad av en äldre finns det en stor sannolikhet att det också leder till att en icke fackligt ansluten väljs framför en av fackföreningens egna medlemmar. I de flesta fall har därför fackföreningarna snarare skäl att gynna äldre på de yngres bekostnad.

En annan stark indikation på att dagens regelverk inte är tillräckligt flexibelt är arbetsgivarnas starka motstånd mot dagens regelverk. Om samarbetet med fackföreningarna skulle fungera så smidigt som arbetsmarknadsministern hävdar så skulle viljan att förändra lagstiftningen vara betydligt mindre. Men i undersökningar av vilka regelförändringar som företagen efterlyser brukar alltid LAS finnas med i toppen. I Svenskt Näringslivs företagarpanel från andra kvartalet 2009 visade det sig att färre än var tionde företagare stod bakom sist-in-först-ut-principen. Och även om det i många fall är den som är sist anställd som är minst värdefull för företaget skapar turordningsreglerna konkreta svårigheter vid uppsägningar. En undersökning från Företagarna visade att av de företag som genomfört uppsägningar upplevde 25 procent att regelverket skapade problem. Undersökningen riktade sig

till företag med färre än 50 anställda och det visade sig att det fanns stora skillnader mellan de största och de minsta företagen. I gruppen med över 20 anställda finns inga företag som kan utnyttja undantagen från turordningsreglerna utan dessa kan bara hoppas på överenskommelser med den lokala fackföreningen. I denna grupp ansåg över 60 procent av företagen att de fått problem genom regelverket.⁹

Sammanfattningsvis finns det därför inget som talar för att möjligheterna till överenskommelser med de lokala fackföreningarna räcker för att komma över de svårigheter som turordningsreglerna skapar. Framförallt försvårar regelverket för de företag som inte kan undanta nyckelpersoner från turordningen. Det finns heller inget som tyder på att fackföreningarna skulle gå med på överenskommelser som hjälper fler unga kvar på arbetsplatserna. Eftersom anslutningsgraden till fackföreningarna är betydligt högre bland de äldre, har fackföreningarna i de flesta fall större anledning att hjälpa dessa.

---

⁹ LAS – Ett växande hot mot småföretagens överlevnad, Företagarna, 2009.

Har den danska flexibiliteten hjälpt ungdomarna?

Att dansk arbetsmarknadslagstiftning alltid varit flexibel men att Danmark trots det haft perioder av hög ungdomsarbetslöshet framfördes av Socialdemokraterna i Almedalen 2009 som argument för att flexibilitet vid uppsägning inte är lösningen på Sveriges problem. Frågan är om det går att göra så pass enkla jämförelser mellan de två länderna. Socialdemokraterna hänvisar till ett diagram ur en artikel av P. Jensen et al (se nedan). Figuren visar ungdomsarbetslöshet och generell arbetslöshet mellan 1980 och 2002, och enligt diagrammet var ungdomsarbetslösheten i början av 1980-talet uppe i runt 14 %, för att senare sjunka till 3–4 %. Runt 1995, i samband med en omfattande arbetsmarknadsreform, ska ungdomsarbetslösheten ha sjunkit till nivåer under den generella arbetslösheten, för att sedan ha fortsatt vara lägre fram till mätperiodens slut 2002.

*P. Jensen et al. / European Journal of Political Economy 19 (2003) 301–316*¹⁰

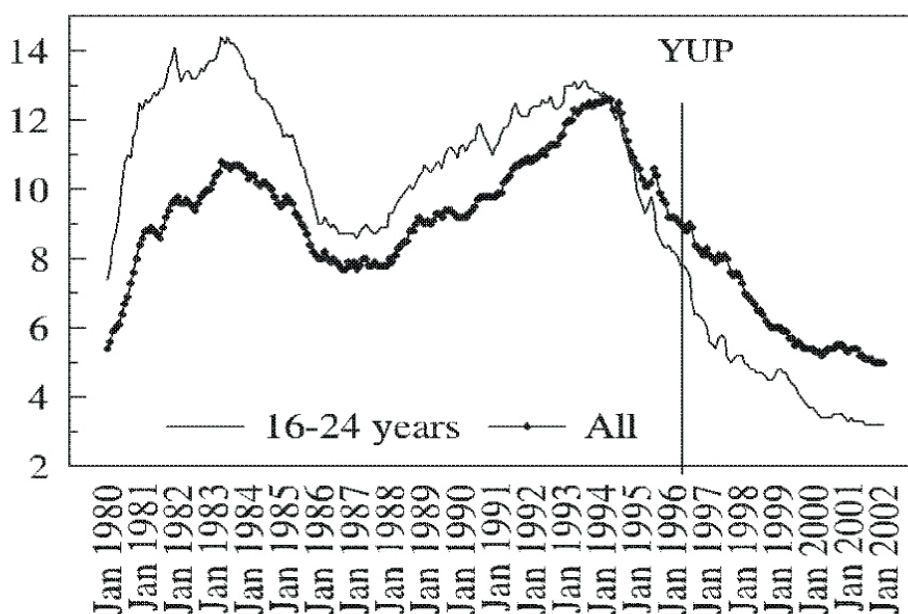

Fig. 1. Youth and overall unemployment rates in Denmark (1980–2002).

Av detta drar Socialdemokraterna slutsatsen att det inte är flexibiliteten på dansk arbetsmarknad som är lösningen, utan att trendbrottet kom 1996 års reform. Men ett problem med argumentet är att diagrammet ovan visar arbetslöshet mätt enligt en gammal metod som inte stämmer överens med numera internationellt erkänd statistik. Man använde den tidigare danska definitionen på arbetslöshet, där de som tog emot någon form av arbetslöshetsförsäkring (motsvarande a-kassa eller socialbidrag) räknades som arbetslösa. Den reform som gjordes i Danmark i mitten på 1990-talet innebar att färre fick rätt till sådan försäkring och därmed får man det trendbrott i statistiken runt 1995 som det hänvisas till i artikeln.

¹⁰ *The response of youth unemployment to benefits, incentives, and sanctions*, European Journal of Political Economy, Vol. 19 2003

Enligt statistik från bland annat Eurostat krympte aldrig ungdomsarbetslösheten så lågt som diagrammet ovan visar. Socialdemokraterna gör en poäng av att efter arbetsmarknadsreformen 1996 så sjönk ungdomsarbetslösheten ned till 3–4 procent år 2002, och att den reformen därför är viktigare för ungdomarna än flexibiliteten i lagstiftningen. Enligt Eurostats statistik stämmer detta alltså inte. Diagram 6 nedan visar att det inte hände något särskilt med arbetslöshetsnivåerna efter tidpunkten för reformen.

Diagram 6. Ungdomsarbetslöshet och total arbetslöshet i Danmark, procent

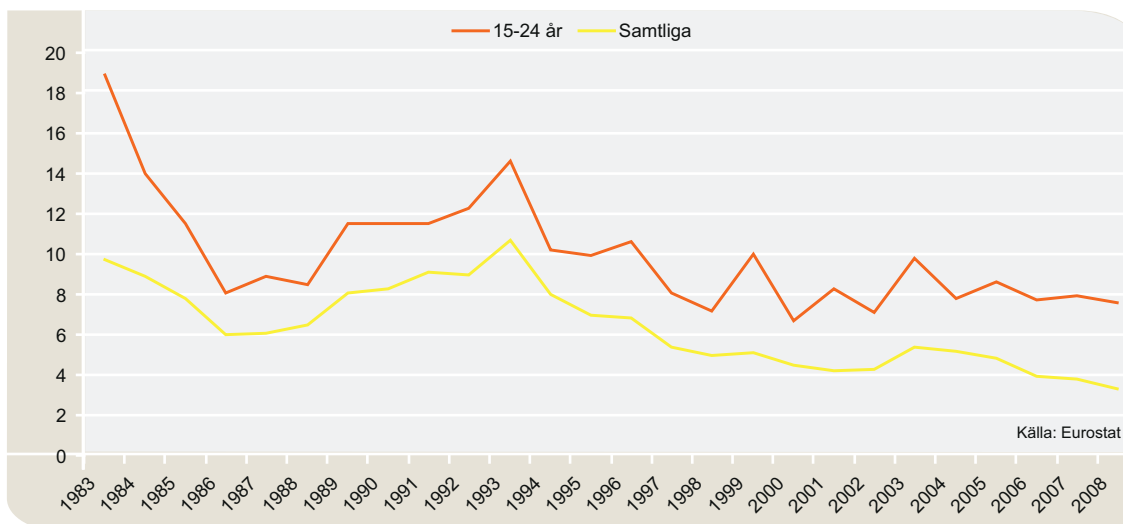
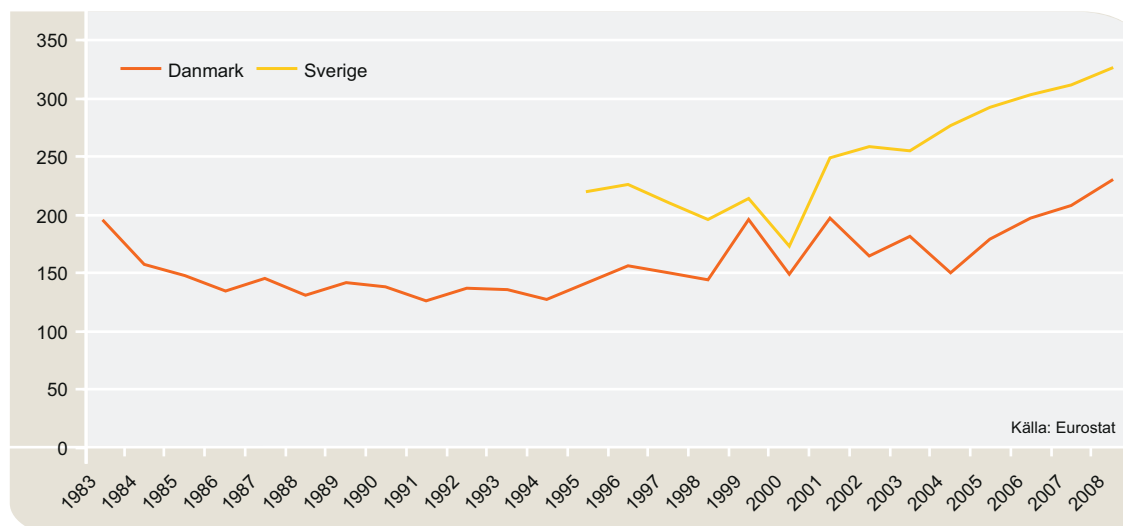

Diagram 7 nedan visar ungdomsarbetslöshet i förhållande till generell arbetslöshet i Sverige och Danmark. Det är i sig inget konstigt att ungdomsarbetslösheten är högre än den generella arbetslösheten bland annat eftersom det alltid finns nyutexaminerade unga som är på väg ut i arbetslivet. Men som diagrammet nedan visar är ungdomsarbetslösheten i Sverige nu mer än tre gånger högre än den generella arbetslösheten. Så stor har skillnaden mellan arbetsmarknadssituationen för yngre och äldre aldrig varit i Danmark.

Det finns en fundamental skillnad mellan hur arbetsmarknaden fungerar för unga i Danmark och Sverige, och den största olikheten ligger i turordningsreglerna.

Diagram 7. Ungdomsarbetslöshet i procent av total arbetslöshet i Sverige och Danmark

Har undantaget gjort skillnad för unga som arbetar i de minsta företagen?

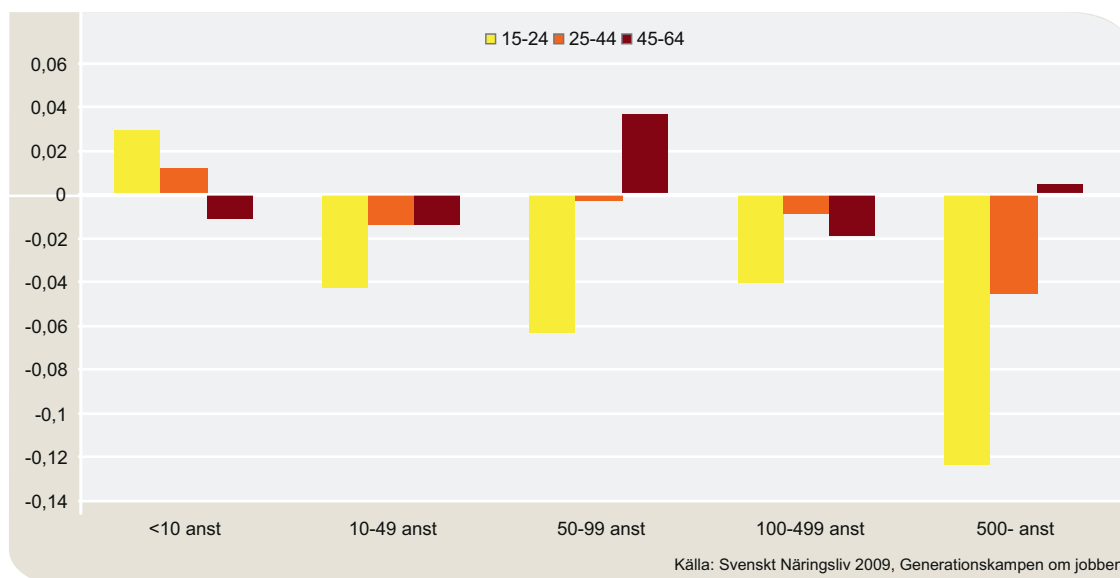
De som vill behålla turordningsreglerna hänvisar ofta till en studie av Peter Skogman Thoursie och David von Below (IFAU 2008). I denna studie menar författarna att de inte kan finna något stöd för att turordningsundantaget för de minsta företagen har gjort någon skillnad. Företag med 10 respektive 11 anställda agerar på ungefär samma sätt som innan undantaget infördes. Men att med denna rapport som grund avfärda turordningsreglernas effekter på ungdomsarbetslösheten är inte seriöst.

För det första visar de flesta empiriska studier att ett starkt anställningsskydd missgynnar ungdomar på arbetsmarknaden.¹¹ För det andra avser studien av Thoursie och von Below åren 1999 till 2002. Det är långt ifrån säkert att resultaten skulle bli likadana idag. Metoden de använder är att studera uppsägnings- och anställningsmönster 1999 och 2000 med tiden efter att undantaget infördes 2001 och 2002. Det är inte alls säkert att företagen direkt anpassade sig till den nya lagstiftningen. Men nu när lagen varit i kraft under några år har sannolikt fler företagare kunskap om regelverket.

En ännu viktigare invändning mot att dra slutsatser om åren 2001 och 2002 är att arbetsmarknadsutvecklingen var helt annorlunda då. Antalet fast anställda unga ökade från år 2000 till år 2002 med 1 %. Det är svårt att jämföra med dagens situation. Mellan andra kvartalet 2008 och samma period 2009 minskade antalet fasta anställningar bland unga med hela 4,6 %. Det är med största sannolikhet under perioder med stora uppsägningar som unga drabbas värst.

En indikation på att undantagen från turordningsreglerna verkligen har gett effekt är att antalet anställda ungdomar utvecklats betydligt bättre i de minsta företagen än i de större under det senaste året. Medan personer under 25 år har haft den sämsta sysselsättningsutvecklingen i övriga storleksklasser, har de haft den bästa utvecklingen i företag med färre än 10 anställda, vilket redovisas i Diagram 8 nedan.

Diagram 8. Sysselsättningsförändring kvartal 1 2009/Kvartal 1 2008 fördelat på åldersklasser och företagsstorlekar

¹¹ Se Skedinger (2008) för ett urval av dessa studier.

Sammantaget finns det ändå mycket som talar för att undantagen från turordningsreglerna har haft betydelse för ungdomarnas sysselsättning i de minsta företagen. I IFAU-studien medger också författarna att de redan de första åren kunde se att äldre anställda och personer med lång anställningstid blev uppsagda i högre utsträckning än tidigare från företag som omfattades av undantaget. Det bör innebära att någon annan, rimligen de yngre, blivit uppsagda i mindre utsträckning efter undantagsregeln.

Skapar turordningsreglerna trygghet på arbetsmarknaden?

Representanter för olika LO-distrikt argumenterar i en debattartikel för turordningsreglerna, enligt premissen att det är turordningsreglerna som skapar trygghet och att med Centerpartiets förslag på utökade undantag från turordningen så skulle färre våga söka arbete på mindre företag.¹² Argumentationen bygger på att trygghet på arbetsmarknaden skapas av att tillsvidareanställda medarbetare inte kan bli av med sin anställning. Men enligt den logiken skulle medarbetare i andra länder uppleva stor otrygghet. Så ser det inte ut. Bilden nedan visar att arbetstagare som känner störst jobbsäkerhet hör till med mest flexibelt anställningsskydd. Det finns alltså ett negativt samband mellan jobbsäkerhet och anställningsskydd.

Diagram 9. Samband mellan anställningsskydd och upplevd jobbsäkerhet

I många länder upplever man alltså en starkare trygghet på arbetsmarknaden trots ett mindre omfattande anställningsskydd, och därmed verkar det svenska systemet med turordningsregler inte alls vara någon garant för trygghet. Sannolikt beror detta på att tryggheten på arbetsmarknaden först och främst beror på möjligheten att få ett nytt jobb.

¹² <http://www.lo.se/home/lo/home.nsf/unidview/44E7C7F3D75B83BDC12575B600400E2E>, våren 2009.

Enligt argumentet från LO ovan bör man dessutom kunna fastställa att undantaget som de mindre företagen får göra skapar otrygghet. Men en närmare titt på arbetsmiljön i små och stora företag tyder på motsatsen. I senaste arbetsmiljöundersökningen från Arbetsmiljöverket ställs frågor om stress och den upplevda miljön på arbetsplatsen.¹³ Svaren visar att anställda på företag med mindre än tio anställda (relativt anställda på större företag):

- o i större utsträckning själv kan bestämma arbetstakt,
- o inte har en lika hård arbetsbelastning,
- o upplever att de har mer inflytande över arbetet,
- o har ett mindre psykiskt påfrestande arbete,
- o i större utsträckning upplever arbetet som obundet och fritt.

Små företag som får göra undantag från turordningsreglerna lyckas alltså ändå skapa trivsel på sina arbetsplatser. Trygghet för anställda i Sverige består inte enbart i anställningstrygghet som kommer av lång anställningstid, utan även av den upplevda miljön på företaget.

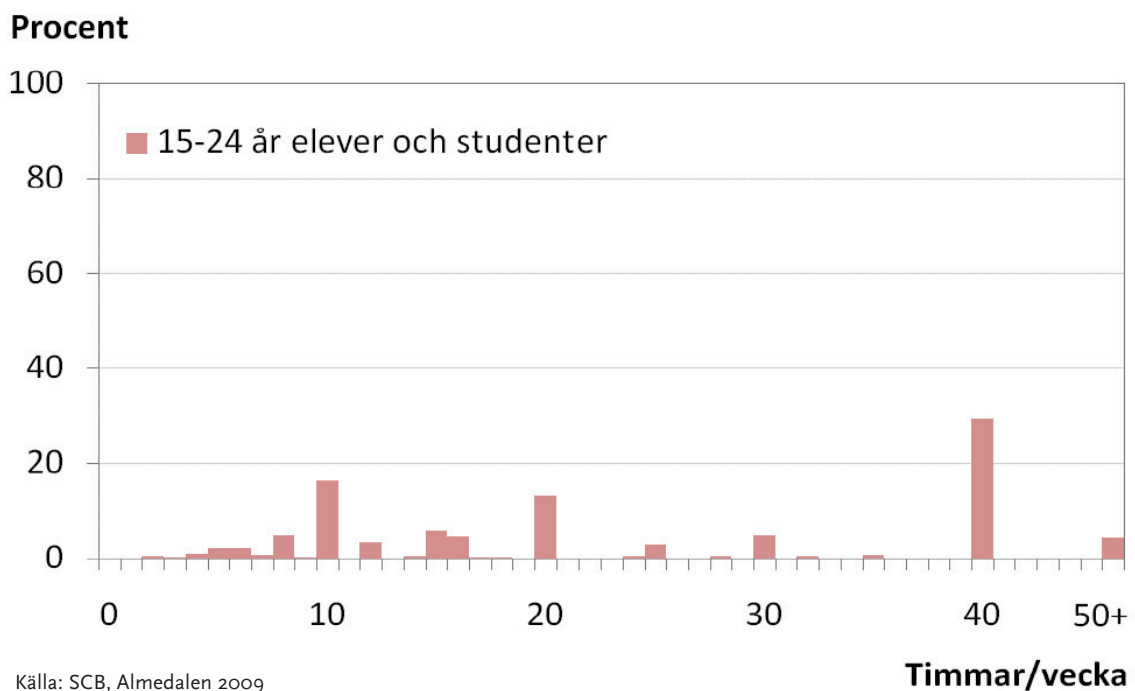
¹³ Specialbeställd körning ur Arbetsmiljöundersökningen 2007.

Överdrivs ungdomsarbetslösheten i statistiken?

En kritik som har riktats mot debatten om ungdomsarbetslösheten är att statistiken skulle vara missvisande och överdriva problemet. Det grundas på ett ifrågasättande av att heltidsstuderande som söker jobb räknas som arbetslösa istället för studerande. Av de totalt 202 000 unga arbetslösa under första kvartalet i år var 92 000 studerande som sökte arbete, och 110 000 helt sysslösa. Men huvudsakligen räknas förstås studenter inte in i arbetskraften. 92 000 studenter räknas som arbetslösa medan nära 400 000 studenter inte räknas till arbetskraften alls. Det är alltså inte ens en fjärdedel.

Om halva arbetslösheten bland unga skulle bestå av studenter som vill jobba extra en dag i veckan så skulle det vara problematiskt. Det skulle med rätta kunna beskrivas som en överdrift av statistiken. Men så är inte fallet. SCB visar i sin granskning av ungdomsarbetslösheten att de allra flesta arbetsökande studenterna vill jobba mer än en dag i veckan, se diagram nedan.

Bild 2. Så mycket vill studenter arbeta

Det är alltså en liten minoritet som bara vill jobba en dag (8 h) i veckan. Majoriteten vill hellre jobba än studera, men hittar inget jobb. Det är inte ovanligt att man som färdig student fortsätter ta enstaka kurser för att få någon typ av försörjning när man inte hittar jobb. Det indikerar att arbetsmarknaden är problematisk även för akademiker. Dessutom finns undersökningar som visar att extra år på högskolan/universiteten gör mer skada än nytta. Genom att dra ut ett år extra på studierna riskerar man 500 000 kr efter skatt i minskad livslön, förutom eventuella kostnader för ökade studielån.¹⁴

¹⁴ http://www.svensktnaringsliv.se/fragor/kvalitet_i_h_gskolan/article87379.ece.

Bland annat regeringen kritiserar alltså att studenter som söker jobb räknas som arbetslösa. Men få nämner att det finns ett stort antal personer som inte räknas som arbetslösa men som vill ha ett jobb. I ålder 15–24 år finns 63 000 personer som velat och kunnat arbeta, men som inte har sökt jobb under mätperioden, samt ytterligare 23 000 personer som velat ha ett jobb men inte kunnat ta ett jobb just då, och inte heller sökt jobb (kvartal 1 2009). Att så många personer inte söker jobb är ett tecken på att många unga har tappat hoppet om ett arbete. Skulle dessa räknas som arbetslösa skulle vi haft en ungdomsarbetslöshet på 35 % under kvartal 1 i år.

Som genomgången i detta avsnitt visar går det att ha många synpunkter på hur ungdomsarbetslösheten ska mätas. Det officiella måttet kan kritiseras både för att överskatta och underskatta problematiken. Men det finns ändå anledning att hålla sig till de officiella metoderna eftersom det finns en internationell överenskommelse om hur ungdomsarbetslösheten ska beräknas. På detta sätt möjliggörs jämförelser mellan länder.

Källförteckning

Angeles Bermudez-Svankvist, om att ungdomar klarar sig bra genom krisen och att arbetslöshetsstatistiken överdrivs, på DN debatt, 8/10 2009.

Anna-Kirsti Löfgren och Thomas Carlén, *Arbetsmarknadspolitik i kristid*, LO 2009.

Arbetsmiljöundersökningen 2007, särskilt urval.

Johan Kreicbergs och Malin Sahlén, *Generationskampen om jobben*, Svenskt Näringsliv, 2009.

Johan Olsson, Svenskt Näringsliv, om ekonomiska konsekvenser av extra studieår
http://www.svensktnaringsliv.se/fragor/kvalitet_i_h_gskolan/article87379.ece.

LAS - Ett växande hot mot småföretagens överlevnad, Företagarna, 2009.

LO om Centerpartiet som ”Sveriges mest löntagarfientliga parti”, maj 2009
<http://www.lo.se/home/lo/home.nsf/unidview/44E7C7F3D75B83BDC12575B600400E2E>.

Per Bardh om att visstidsanställningarna är problemet för ungdomar, på Brännpunkt i SvD, 29/7 2009.

Per Skedinger, se exempelvis *Effekter av anställningsskydd: vad säger forskningen?* SNS, 2008.

Peter Jensen, Michael Rosholm och Michael Svarer, *The response of youth unemployment to benefits, incentives, and sanctions*, European Journal of Political Economy, Vol. 19 2003.

Socialdemokraterna om att flexibiliteten inte hjälpt danska ungdomar, Socialdemokraternas ekonomiska seminarium, Almedalen, 2009.

Statistik över ungdomsarbetslösheten, SCB, 2009.

Sven Otto Littorin, om flexibiliteten i lagstiftningen, i Dagens Industri, 29/8 2009.

